

นิทานเวตาล... เรื่องที่ 5

นำเสนอเมื่อ : 21 พ.ย. 2552

นิทานเวตาล เรื่องที่ 5

พระเจ้าตรีวิกรมเสนาเสด็จกลับไปพักผ่อนที่ต้นอโศก แลเห็นซากศพที่เวตาลเขาสั่งหอยอยู่บนกิ่งไม้จึงขึ้นไปลากตัวลงมา และหลังจากที่ทรงบริภาษเวตาลแล้วก็รีบเสด็จกลับไปทางเดิมเพื่อมุ่งไปสู่จุดที่หมาย แต่ในขณะที่ดำเนินไปตามทางที่นำไปสู่สุสานของโยคีในราตรีนั้น เวตาลซึ่งเกาะอยู่บนอังสาของพระราชาก็กล่าวขึ้นว่า

"ราชะ พระองค์ช่างอดทนในภาระนี้กระไร ข้าเห็นพระองค์ครั้งแรกก็รู้สึกชอบเสียแล้ว ข้าจะเล่านิทานให้ทรงฟังสักเรื่องหนึ่งเพื่อเป็นเครื่องบันเทิงพระทัย โปรดสดับเถิด"

ในพระนครอุชชยีนี มีพราหมณ์ที่มีชื่อเสียงโด่งดังผู้หนึ่งเป็นราชเสวกและมนตรีของพระราชูปถัมภ์ มีชื่อว่าหริสวามิน พราหมณ์มีภรรยาที่เป็นหญิงมีตระกูลเสมอกันและมีบุตรชายคนหนึ่งเป็นชายหนุ่มรูปงามชื่อ เทวสวามิน ต่อมานางให้กำเนิดบุตรหญิงคนหนึ่ง เมื่อเจริญวัยขึ้นแล้ว มีความงามอันยอดเยี่ยมหาผู้ใดเสมอมิได้ ชื่อ โสมประภา ครั้นสืบมานางมีวัยอันพึงมีคู่ครองได้แล้ว (คืออายุ ๑๖ ปี) นางจึงให้มารดาไปเจรจาต่อบิดาและพี่ชายของนาง โดยส่งว่า "ลูกจะแต่งงานกับชายที่มีความกล้าหาญ หรือมีความรู้ดีเลิศ (จากศัพท์ว่า ชญานิน) หรือมิฉะนั้นก็ต้องเป็นชายที่เรียนรู้อย่างดีในศาสตร์เทานั้น ขออย่าบังคับให้ลูกแต่งงานกับคนอื่นนอกเหนือจากนี้ ถ้าพอยังเห็นว่าชีวิตของลูกยังมีค่าอยู่"

เมื่อหริสวามินผู้บิดาได้ยินดังนั้น ก็กังวลใจมาก ไม่ทราบว่าจะหาบุรุษใดมีคุณสมบัติตามข้อใดข้อหนึ่งในสามข้อที่นางตั้งเงื่อนไขเอาไว้ ขณะนั้นพอดีกับที่เขาได้รับแต่งตั้งให้เป็นทูตสันติเพื่อไปทำสัญญาไมตรีกับพระราชแห่งเดกขาน ซึ่งกำลังจะเขามาบูรณแคว้น

หริสวามินได้ทำงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และเดินทางกลับบ้านมา ขณะนั้นเอง พราหมณ์ผู้หนึ่งซึ่งได้ทราบข่าวระบือในความงามอันยอดเยี่ยมของนางโสมประภาก็เข้ามาหา และสวามินเพื่อการสมรส หริสวามินจึงกล่าวแก่พราหมณ์ผู้นั้นว่า

"ลูกสาวข้าจะไม่แต่งงานกับใครเลย ถ้าชายนั้นมิได้มีคุณสมบัติทางด้านความกล้าหาญ ความเป็นผู้รู้เลิศ หรือเจนจบในมายาศาสตร์อย่างใดอย่างหนึ่งไหนลองบอกมาสิว่า ทานชานาญทางไหนในสามอย่างนี้"

เมื่อหริสวามินกล่าวดังนั้นก็พราหมณ์หนุ่ม ชายหนุ่มก็ตอบว่า
"ข้าเป็นผู้ชำนาญในมายาศาสตร์ยิ่งกว่าอย่างอื่น" หริสวามินจึงกล่าวว่า "ถ้ากระนั้นจงแสดงให้ข้าดูสิ"

ชายหนุ่มผู้มีมายาศาสตร์ได้ฟังก็เริ่มการแสดงโดยทันทีตามความชำนาญของตน คือ
นำรถม้าคันหนึ่ง ซึ่งมีศักยภาพสามารถแล่นไปอย่างรวดเร็วในอากาศ
ชายหนุ่มเชิญให้พราหมณ์เฝ้าลางสูตรแก้วแววฟ้าลอยลึ่วไปในอากาศชมสวรรค์และแผ่นดินโลกเป็นที่เพลิดเพลิด
แล้วนำกลีบลงมาให้พลับพลวของพระเจ้ากรุงเดกขาน ผู้ซึ่งใช้ให้เขาไปเจรจาสูขอนางโสสมประภาตอูบิตานางนั่นเอง
หริสวามินก็ตกลงยินยอมให้ธิดาแก่ผู้ชำนาญมายาศาสตร์นั้นโดยกำหนดวันทำพิธีสมรสอีกเจ็ดวันข้างหน้า

ในระหว่างนั้น
พราหมณ์ผู้หนึ่งซึ่งตั้งนิวาสสถานอยู่ในกรุงอุชชยีนีก็มาหาเทวสวามินบุตรชายของหริสวามิน
และสูขอนางโสสมประภาในฐานะที่เป็นพี่ชายของนาง เทวสวามินตอบว่า
"นางไม่ความประสงค์ที่จะได้สามีที่ไม่มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในสามอย่าง คือ มีความรู้เลิศ
เจนจบในมายาศาสตร์ และเป็นวีรบุรุษ" เมื่อได้ฟังดังนั้นพราหมณ์ก็แสดงตนเป็นวีรบุรุษ
แล้วแสดงการโชว์วุธทั้งไกลถน (คือยิงธนู) และประชิดตน (คือชกดาบ) อย่างดีเยี่ยม จนเทวสวามินเลื่อมใส
จึงสัญญาว่าจะยกนางสาวใหญ่ และโดยการแนะนำของโทรตามที่บิดาได้แต่อบแก่ชายคนแรกที่มาสูขอไปว่า
ฤกษ์แต่งงานจะมีในเจ็ดวันข้างหน้า เทวสวามินก็แจ้งแก่ชายคนที่สองเช่นเดียวกัน
และเขาก็ตัดสินใจไปโดยที่มารดาไม่ใคร่เห็น

ในวันเดียวกันนั่นเอง ชายคนที่สามก็เดินทางมาถึงและเข้าไปพบกับภรรยาของหริสวามิน
เจรจากับเป็นส่วนตัวสูขอนางโสสมประภาเช่นเดียวกัน นางพราหมณ์ได้ฟังก็ตอบว่า
"ลูกสาวของข้าต้องการสามีที่ทรงคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในสามอย่างคือ เป็นวีรบุรุษ หรือชำนาญในมายาศาสตร์
หรือเจนจบในขณยานอย่างดีเลิศ" และหลังจากที่นางได้ถามไถ่เรื่องอดีตและอนาคตของเขาแล้ว
ก็ตกลงใจรับการสูขอของเขา และสัญญาจะให้ธิดาของตนแต่งงานกับชฎานินผู้นี้ในเวลาอีกเจ็ดวันข้างหน้า
เช่นเดียวกับที่สามีและบุตรชายของนางได้ให้สัญญาแก่ชายสองคนแรก

วันรุ่งขึ้นหริสวามินกลับมาถึงบ้าน
กล่าวแก่ภรรยาและบุตรชายเรื่องที่ดินใดตกลงไว้กับเจ้าบ่าวคนที่หนึ่งว่าจะยกธิดาให้ในพิธีสมรสอีกเจ็ดวันข้างหน้า
ภรรยาและบุตรชายต่างก็แจ้งให้หริสวามินทราบเรื่องที่ดินต่างก็สัญญาจะยกนางให้เจ้าบ่าวคนที่สองและที่สามในวัน
เดียวกันคือ อีกเจ็ดวันข้างหน้า หริสวามินได้ทราบก็ตกใจ
และกลัดกลุ้มยิ่งนักเพราะเจ้าบ่าวทั้งสามต่างก็ได้รับการเชิญมาในวันสมรสวันเดียวกัน

ครั้นถึงวันสมรส ชายทั้งสามต่างก็เดินทางมาถึงบ้านของหริสวามินพร้อมกันทั้งชฎานิน มายากร
และวีรบุรุษ ขณะนั้นเองความมหัศจรรย์ก็เกิดขึ้น ปรากฏว่าเจ้าสาวคือนางโสสมประภาหายไปอย่างไม่มีร่องรอย
ถึงจะมีการค้นหาสักเท่าไร ๑ ก็มีได้พบเห็น หริสวามินจึงกล่าวแก่ชฎานินว่า "ท่านเป็นผู้ทรงคุณวิद्या
เรื่องที่เกิดขึ้นนี้เป็นเพราะอะไร ลูกสาวข้าหายไปไหน"

เมื่อชฎานินหนุ่มได้ฟังดังนั้นก็ตอบว่า "รากษสตนหนึ่งชื่อธุมรติชะ
เป็นผู้ลักตัวนางไปสู่ที่อยู่ของมันในป่าเชิงเขาวิธัญแล้ว"

หริสวามินได้ยินชฎานินกล่าว ก็ตกใจว่ารู้นรื่องว่า "อนิจจาเอ๋ย
อนิจจาเราจะตามตัวนางกลับมาได้อย่างไร แล้วนางจะแต่งงานอย่างไรเล่า"

มาแยกรู้ชานาญในมายาศาสตร์ได้ฟังก็กล่าวว่า "ทำใจให้ดี ๆ ไข่เถิด ข้าจะพาท่านไปในพริบตา เพื่อติดตามนางไปยังที่ซึ่งชฎานินกล่าวถึงนั้น"

กล่าวจบมายาวิณก็เตรียมงานของตนโดยนำรถแก้วเข้ามาเทียบ แล้วพาหริสวามินพร้อมด้วยชฎานินและวีรบุรุษ ลงนั่งในรถเหาะลิวไปในอากาศ ชั่วโมงหนึ่งก็มาถึงที่ฟ้านักของรากลษในป่าวิญชัย ตามที่ชฎานินบรรยายไว้ทุกประการ รากลษเมื่อเห็นดังนั้นก็วิ่งออกมาจากสำนักด้วยความโกรธ วีรบุรุษซึ่งถูกหริสวามินผลักดันให้ออกหนาก็ตะโกนทาทำยให้รากลษมาต่อสู้กับตนตัวต่อตัว ครั้นแล้วทั้งสองฝ่ายก็ต่อสู้กันอย่างทรหดด้วยอาวุธชนิดต่าง ๆ เพื่อชิงนางมาเป็นของตน ต่อมาในช่วงเวลาอันสั้น รากลษก็เสียที่ถูกตัดหัวกระเด็นด้วยฝีมือวีรบุรุษหนุ่ม เมื่อประหารรากลษแล้ว ต่างก็พานางโสมประภาลงรถแก้วแววฟ้าของมายาวิณกลับสู่บ้าน

เมื่อกลับมาถึงบ้านหริสวามิน การแต่งงานก็ยังเริ่มไม่ได้ถึงแม่มหุติฤกษ์จะมาถึงและผ่านพ้นไปแล้วก็ตาม ทั้งนี้เพราะเกิดการโต้เถียงกันไม่ยุติวนางควรจะแต่งงานกับใคร ทั้งชฎานิน มายาวิณ และวีรบุรุษต่างก็โต้ตอบกันอย่างเผ็ดร้อน อาจความเป็นเจ้าของนางกันทุกคน ชฎานินกล่าวว่า "ถ้าข้าไม่จับยาม ดูนางถูกพาไปไหน พวกท่านยังจะมีปัญญาสู้รูใดละหรือ ด้วยเหตุนี้นางควรจะตกเป็นของข้าจึงจะถูก"

มายาวิณได้ฟังก็กล่าวว่า "ถ้าข้าไม่ใช้รถแก้วของข้าเหาะลิวไปในอากาศเพื่อเดินทางไปสู่สุดท้ายฟ้าเขียวอย่างป่าวิญชัยโน่น พวกเจ้าจะมีปัญญาทำอะไร ข้ามิได้ทำให้เจ้าเดินทางไปกลับในชั่วอึดใจเดียวราวกับเหวดาเดินหน ป่านนี้เจ้าจะยังมีมะงุมมะงาหราอยู่ที่ไหนก็ไม่รู้ เพราะเหตุนี้โสมประภาจึงควรเป็นของข้าแต่ผู้เดียว" ชายคนที่สามคือวีรบุรุษได้ยืนดั่งนั้นก็กล่าวขึ้นบางว่า "ข้าเป็นคนประหารรากลษที่ร้ายกาจนั้นด้วยดาบของข้าแท้ ๆ ทำให้พวกเรารอดอันตรายพานางกลับมาได้ ฉะนั้นข้านี้ต่างหากที่ควรเป็นสามีของนาง"

ขณะที่ทุกคนโต้เถียงกันวุ่นวายอยู่นั้น หริสวามินนั่งฟังอยู่เงียบ ๆ บังเกิดความพิศวงเป็นกำลัง ไม่อาจจะตัดสินใจอะไรได้

เวตาลจึงกล่าวแก่พระราชว่า "โอ ราชะ โปรดตัดสินใจให้ทีเถิด ใครควรจะได้เป็นสามีนางโสมประภาโดยเหตุผลอันสำคัญเป็นเครื่องชี้ขาดเล่า แต่ถาพระองค์แล้วไม่ยอมพูดก็จงรู้ไว้เถิดว่า ศิระชะของพระองค์จะต้องแยกเป็นเสี่ยง ๆ เชียวนะ พระเจ้าข้า"

เมื่อพระเจ้าไตรภพเสนาได้ฟังเวตาลกล่าวดังนี้ ก็ลิ้มพระองค์ไปช่วยพระตรัสตอบว่า

"นางควรจะตกเป็นของวีรบุรุษต่างหาก ทั้งนี้เพราะชายกล้าหาญผู้มีมีไชหรือที่ต่อสู้ดุร้ายอย่างเข้มแข็งเต็มกำลังความสามารถ เอาชีวิตเข้าแลกกับความตายเพื่อนางโดยแท้ สวณชายอีกสองคนคือ ชฎานิน และมายาวิณนั้น ทำตามหน้าที่ท้าวธาดาพรหมกำหนดมาให้เป็นเครื่องมือของแผนการดังกล่าวนี้ทั้งหมด คนมีความรู้ที่ดี คนถนัดในมายาศาสตร์ก็ดี ล้วนแต่เป็นตัวประกอบในวีรกรรมนี้ทั้งสิ้น"

เวตาลได้ฟังดังนั้นก็รีบรุดลงจากอังสาของพระราชและหายลับไปในทันที โดยปราศจากร่องรอยใด

ๆ ให้เห็น พระราชาทรงรู้สึกพระองค์ก็ต่อเมื่อ เวตาลอันตรธานไปแล้ว จึงต้องเสด็จไปตามตัวมันอีก

ที่มา www.lokwannakadi.com/